

**Země – domov různých národů
a kultur**

Světová škola (učební lekce)

Základní škola Zámecká, Litomyšl

Mgr. Stanislav Švejcar, Mgr. Ondřej Vomočil

Název učební jednotky (téma)	Země - domov různých národů a kultur
Stručná anotace učební jednotky	<p>Učební lekce vede žáky k poznání vybraných kultur, světových náboženství či národnostních skupin.</p> <p>výstup – zpracovaný informační panel</p> <p>V hodnocení se přihlíží zejména ke kvalitě zpracování výstupu (obsah, grafická stránka) a ke způsobu prezentace před třídou.</p>
Časový rozsah učební jednotky	<ul style="list-style-type: none"> - 4 x 90 minut (učební lekci používáme sedm let v rámci předmětu výchova k občanství, který učíme ve dvouhodinových blocích (1 x 2 vyučovací hodiny v týdnu, vyučovací hodiny následují za sebou)
Nutné předpoklady	<ul style="list-style-type: none"> - žáci musí mít osvojeny základní informace o světových náboženstvích a o tom, které národnostní skupiny jsou v ČR nejpočetněji zastoupeny (např. pomocí jednoduchého pracovního listu)
Věk žáků	<ul style="list-style-type: none"> - 13 let, 7. ročník
Zařazená průřezová témata	<ul style="list-style-type: none"> - Osobnostní a sociální výchova - Výchova v evropských a globálních souvislostech - Multikulturní výchova
Vyučovací obor	<ul style="list-style-type: none"> - Výchova k občanství
Cíle průřezových témat a vyučovacích oborů.	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti - vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupu k řešení problémů <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomáhá překonávat stereotypy a předsudky - utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti

	<p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné <p>Výchova k občanství</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Žáci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve skupinách vytvoří informační panel na určené téma - prezentují informační panel před třídou dle stanovených požadavků - diskutují o nutnosti tolerance a respektu vůči odlišným kulturám, národnostním či etnickým skupinám
<p>Hodnocení</p>	<p>Kritéria pro hodnocení stanovených cílů:</p> <p>Žáci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve skupině vytvořili informační panel na určené téma; panel obsahuje všechny učitelem stanovené náležitosti - prezentovali informační panel před třídou na základě předem stanovených požadavků - se zapojili do diskuze ve třídě <p>Vlastní hodnocení lze provést klasifikačním stupněm, případně slovním komentářem. Zpracování informačního panelu a prezentaci hodnotíme samostatně. Zapojení žáků do skupinové práce a diskuze ve třídě zhodnotíme prostřednictvím evaluačních dotazníků, které žáci na konci projektu dostanou (viz příloha).</p> <p>Pravidla diskuze (převzata a zkrácena z: Kol.: Interkulturní vzdělávání, Varianty, Člověk v tísni. Praha 2002):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorně poslouchej a respektuj právo všech na to, aby se vyjádřili - neskákej ostatním do řeči - o slovo se hlas tehdy, když máš co říct

	<ul style="list-style-type: none"> - snaž se, aby to, co říkáš, navazovalo na obsah předchozí promluvy - když dostaneš slovo, mluv stručně, srozumitelně a k věci - nikoho neurážej, polemizuješ s názory ostatních, nikoli s jejich osobou - pamatuj, že smyslem diskuze je domluvit se – dosáhnout řešení
<p>Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělíme žáky do skupin pro 4 – 5 - každá skupina si zvolí svého vedoucího - vedoucí skupiny si vylosuje téma, které bude jeho skupina zpracovávat (např. křesťané, židé, muslimové, Romové, Ukrajinci, Vietnamci – výběr lze libovolně měnit) - učitel žákům vysvětlí, že jejich úkolem je vytvořit informační panel o přiděleném tématu; panel musí obsahovat tyto náležitosti: <ol style="list-style-type: none"> 1. V případě náboženství – základní znaky, „zakladatel“, minimálně pět žáků vybraných bodů z historie (ty, které oni považují za nejvýznamnější či ze svého úhlu pohledu za natolik zajímavé, že by je chtěli ostatním spolužákům sdělit), tři osobnosti (včetně informace, proč si je vybrali), vztah k ČR/místu svého bydliště/školy 2. V případě národnosti – původ, pokud to je možné, tak základní informace o národním státě (rozloha, počet obyvatel,...), tři vybrané tradice/zvyky a jejich stručný popis, tři osobnosti (včetně informace, proč si je vybrali), vztah k ČR/místu svého bydliště/školy 3. Způsob grafického zpracování informačního panelu je naprosto libovolný, záleží jen na fantazii a tvořivosti žáků; veškeré informace však musí být napsané žáky, nelze jen vlepít vytištěné texty; vlepit je možné pouze obrázky - každá skupina dostane velký arch papíru - učitel žákům poskytne zdroje základních informací (viz Seznam příloh), případně jim umožní přístup k internetu (pokud je ve třídě jen jeden PC s připojením k internetu, žáci se u něho střídají – z každé skupiny k němu mohou vždy max. dva členové na dobu 10 minut) - vzhledem k dlouhodobosti projektu si mohou žáci přinést informace také z domu, a to včetně obrázků - na vytvoření informačního panelu mají žáci 4 - 5 vyučovacích hodin; zbylé hodiny zabírá příprava na prezentaci a vlastní

	<p>prezentace</p> <ul style="list-style-type: none"> - při prezentaci předstoupí vždy každá skupina zvlášť před třídu (např. před tabulí) a představí své téma ostatním spolužákům (na prezentaci skupiny mají 7 -10 minut, hovořit musí každý žák, ale záleží na skupině, jak si jednotlivé části rozdělí; žáci text nesmí číst, musí ho znát - po skončení prezentace zůstává prezentující skupina před třídou; učitel vyzve prezentující skupinu, aby se pokusila svoji práci zhodnotit a sdělila ostatním žákům, co se jim povedlo, s čím měli problémy, co se jim podle nich nezdařilo; následně se mohou k jejich práci vyjádřit i ostatní žáci (nejprve kladně hodnotí to, co se prezentující skupině povedlo, co je zaujalo, pak teprve mohou přistoupit k věcné kritice); následuje hodnocení učitele, které probíhá stejným způsobem - poté, co všechny skupiny skončí s prezentací, učitel vyzve žáky, aby si sedli do kruhu a vzali si s sebou papír a psací potřeby. Jejich úkolem je napsat na papír odpověď na otázku: Co bylo podle tebe hlavním cílem tohoto projektu? - své odpovědi (mohou být anonymní) žáci vloží do připraveného klobouku/krabice uprostřed kruhu - učitel přečte jednotlivé odpovědi a diskutuje s žáky nad cílem právě skončeného projektu (žáci obvykle sami jako hlavní cíle uvedou toleranci či vzájemný respekt mezi lidmi, pokud tak neučiní, připadá tato úloha na učitele); prostřednictvím projektu žáci odhalují některé stereotypy (např. vůči Romům – lžou, kradou, jsou špinaví, neváží si bytů, které jim dáváme,...) a učí se je překonávat (díky informacím, které získávají, diskuzi ve skupině při práci, ale i diskuzi v rámci celé třídy) - v diskuzi by měl učitel vytvořit prostor pro případné další otázky žáků, jejichž prostřednictvím budou potřebovat vysvětlit či doplnit informace, které v průběhu projektu získali (zároveň mohou reflektovat získané informace s tím, co si dosud mysleli)
<p>Seznam příloh</p>	<p>Literatura, kterou dáváme žákům k dispozici:</p> <p>Mandelová, H. a kol.: Dějiny pravěku a starověku. Dialog, Liberec 2011.</p> <p>Mandelová, H. a kol.: Dějiny středověku a počátku novověku. Dialog, Liberec 2002.</p> <p>Mandelová, H. a kol. Dějiny novověku. Dialog, Liberec 2003.</p> <p>O’Neillová, A.: Biblické časy. Orbis Pictus, Praha 1993.</p> <p>O’Neill, R.: Středověk. Orbis Pictus, Praha 1993.</p>

	<p>Kol.: Historie lidstva. Nakladatelství Slovart, Praha 1995.</p> <p>Kol.: Encyklopedie historie světa. Ottovo nakladatelství, Praha 2001.</p> <p>Bible. Biblická společnost, Praha 1990.</p> <p>Ilustrovaná Bible. Česká biblická společnost, Praha 1991.</p> <p>Bezchlebová, M. a kol.: Cesta – cíl neznámý. Academia, Praha 1995.</p> <p>Kol.: Téma: Holocaust. Tauris, Praha 2005.</p> <p>Interkulturní vzdělávání. Varianty, Člověk v tísni, Praha 2002.</p> <p>Evaluační dotazník – Moje zapojení do skupinové práce</p> <p>Evaluační dotazník – Moje zapojení do diskuze ve třídě</p>
<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p>Mgr. Stanislav Švejcar, ZŠ Litomyšl, Zámecká 496</p> <p>Mgr. Ondřej Vomočil, ZŠ Litomyšl, Zámecká 496</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dobré je dát žákům při zpracování co největší volnost; učitel vystupuje jako partner a poradce žáka
<p>S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je třeba počítat s tím, že žáci nebudou některým termínům rozumět a budou potřebovat pomoc učitele (ze zkušenosti uvádíme např. Davidova hvězda, Svatá trojice, Romové x Cikáni)

**Co bych příště
udělal/a jinak (jak
bych upravil/a tuto
přípravu).**

MOJE ZAPOJENÍ DO SKUPINOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:

Přečti si pozorně následující otázky a v příslušném sloupečku křížkem vyznač svoji odpověď.

		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE
1.	Pracoval/a jsem nejlépe, jak umím?				
2.	Podařilo se mi splnit všechny zadané úkoly?				
3.	Přinesl jsem si na hodinu vždy všechny pomůcky, na nichž jsme se ve skupině domluvili?				
4.	Potřeboval jsem často pomoc někoho ze skupiny?				
5.	Potřeboval jsem často poradit od učitele?				
6.	Pomáhal/a jsem ve skupině s řešením úkolů?				
7.	Dokázal/a jsem ostatním sdělit a obhájit si svůj názor?				
8.	Naslouchal/a jsem názorům ostatních?				
9.	Připravil/a jsem se důkladně na prezentaci před třídou?				
10.	Pocíťoval/a jsem během prezentace trému?				
11.	Zvládl/a jsem prezentaci podle svých představ?				
12.	Cítil/a jsem odpovědnost za výsledek práce celé skupiny?				

MOJE ZAPOJENÍ DO DISKUZE VE TŘÍDĚ

Jméno a příjmení:

Přečti si pozorně následující otázky a v příslušném sloupečku křížkem vyznač svoji odpověď.

		ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	NE
1.	Činilo mi problémy zapojit se do diskuze ve třídě?				
2.	Přicházel jsem do diskuze se zajímavými podněty?				
3.	Používal jsem při kritice věcné argumenty?				
4.	Dokázal jsem projevít uznání či pochvalu?				
5.	Zabýval jsem se vážně nápady, s nimiž přišli ostatní?				
6.	Byl jsem pro diskuzi dostatečně vybavený z hlediska množství informací?				
7.	Obával jsem se posměchu ostatních v případě, že bych udělal chybu?				
8.	Dodržoval jsem předem stanovená pravidla diskuze?				